

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri foarte moderate.

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

Iar leșpezi nouă
de mormânt...

Proști și cu prevederea nici până la vârful nasului, au fost Jidovii când au prăvălit o peatră mare și grea pe mormântul lui Isus și au pus câțiva străjari cu armele la capul și la picioarele lui. Puteau pune până la cer petrele una peste alta, aceea-ce a fost voia lui D-zeu și destinația lui, nu se putea împiedeca prin leșpezi de mormânt, nici prin suliți de străjari!

Asemenea de puțin cumiști și cu prevedere până la vârful nasului, sunt de vre-o 30 de ani încoace conducătorii politicii ungurești în ce privește aranjarea împreună vieții cu popoarele nemaghiare din țeară! Nu fac acești politici alta, decât să sape, unul mai adânc decât altul, la închipuitul mormânt, în care cred că vor astuca popoarele nemaghiare din țeară. Și nu e an lăsat de D-zeu de când au ei mai neatârători frânele țării în mână, ca să nu vină să prăvălească câte o nouă lespede de piatră peste capul naționalităților în închipuitul mormânt al maghiarisării!

Și acum că au eșit din haț și destrăbălarea ce se numea *lex-lexa*, cel dintâi lucru cu care ministrii unguri voesc să se facă plăcuți nației lor, e, că le-au făgăduit pregătirea a lor două nouă leșpezi grele de peatră pentru mormântul naționalităților, și planul uneia e deja gata, 'l-au vestit celor de o pănură cu ei, ca ou roșu de Paști: e planul de lege despre maghiarisarea mai năzdrăvană a învățământului popular și în școlile noastre românești, sârbești, nemțești, etc., lege, care când va fi gata, să apese ca o stâncă grea asupra școalelor noastre, făcându-le să scoabă de-a binele în mormântul nevăzut și întune-

cos al maghiarisării. A doua lespede care să apese din greu peste capul întregului neam, va să fie nouă lege de alegeri, prin care asemenea multe nedreptăți ni-se pregătesc.

Și vor urma încă înainte an de an săparea de atari leșpezi din muntele prostiei și a scurtei vederi, și asvêrlirea lor. peste închipuitul mormânt, în care ar fi să se scufunde trupurile vii ale naționalităților.

Fii însă, Române și creștine, plin de înaltă credință în sufletul tău, că precum nimic n'a plătit prăvălirea pietrii celei mari pe mormântul Celui venit a învia, și pecetluirea aceluia mormânt și punerea paznicilor cu suliți în jurul lui, — așa de tot netrebnice sunt și leșpezile ce politiciii unguri le asvêrl asupra capetelor noastre, de-ar urca vrafal lor pân' la nori, netrebnică pecetea neputincioasă a maghiarisării ce o pun pe ele, și încungiuarea lor cu străjari împănați și împintenați!

Nu! Nimic nu pot acestea toate! A trecut vremea stingerii de popoare! Și și dacă un timp oare-care, de zeci de ani, poate chiar de multe zeci de ani, cari însă în viața popoarelor abia fac cât cele trei zile în viața pământească alui Isus, vom fi siliți să suferim de-asupra noastră aceste leșpezi ce ne împedecă în înălțarea firească spre cer, spre lumină, spre mărire, — ele se vor răsturna însă într-o zi, cu puterea D-zească cu care s'a răsturnat în dimineața învierii peatra de pe mormântul lui Christos, isbind și amezind pe străjarii din jurul ei și umplând de lumină și de bucurie inimile credincioase!

Crede numai tare, frate Române, în moartea acestor porniri dușmane ție, și muncește din greu în casa ta, în biserică ta, la *ținerea credinței celei bune din neam în neam*, și să știi că vom învia!

Christos a înviat!

Sub paza ta să le aducă somnul
Prin vis frumos sărutul fiilor!

Cum rîd prin vis! Vezi ne-au visat pe noi,
Din depărtări aud, aud a lor cuvinte...
Dar — cum mă ard acele lacrimi sfinte,
Ce după ris — le curg apoi și șiroi!

Vor fi dorind copiii depărtați,
Instrăinați de vatra cea bătrână?
Vor fi simțind durerea lor păgână?
O, voi părinți, ce mult voi lacrămați!

Ce-i? Plâng? Te miri... Doar eu voeam
s'ascult

A tineretii numai veselă poveste!
A fost, a fost... dar astăzi nu mai este!
Adto cuibuț! Te-am părăsit demult!...

Dar îmi apari prin gând adeseori,
Când zboară dorul, pasere pribeagă,
Unde ncepui copilăria dragă,
Unde-mi perdui a primăverii flori...

Arad 1904.

Alexandru Aciu

STROFE PERDUTE

Să făcea unirea Moldovei cu Muntenia. Cuza fusese ales Domn peste amândouă. Alexandri l-a scris o horă. Dar cum, cum nu, n'a publicat'o. Manuscrisul s'a aflat la Academia din București și „Voinea Naț.” publică acum poezia, în care așa de frumos recunoaștem pe veselul și meșterul de vorbă Alexandri. Iată-o:

HORA LUI CUZA-VODA

Frunză verde de migdale,
Dela Milcov mai la vale,
Mai la vale și la deal,
Pe ast mal și pe cel mal,
S'a întins o horă mare!
Iată și Cuza călare
Care strigă'n gura mare:
„Trageți hora cu înfocare
Din Carpați și pân la mare!”
Frunză verde pom rodit,
De când Cuza s'a domnit
Pânile s'au mai dospit,
Ocele s'au mai mărit!...
Cuza Vodă să traiască,
Oștile să le mărească,
Pe ciocii să-i umilească,
Țară mândră să croiască!
Pe călugări să-i spășească,
Pe clăcași să-i desrobească,
Cu moși să-i dăruiască!

V. Alexandri.

Pe lucru!

Comisiile de conscriere a alegătorilor sunt așternute pe lucru în toate părțile țării. Noi am dat în numărul trecut instrucțiunile bine lămurite eșite din peana dlui Dr. Aurel Vlad, și le-am retipărit pe foi separate și le-am trimis în comitatul nostru în multe părți spre a fi împărțite prin comunele din jur.

„Tribuna” din Arad a reproduș și ea îndrumările date de dl Dr. Vlad.

Rămâne să ne punem cu toții pe lucru, ca să facem să fie luați în liste toți Românii cari au drept la asta!

În Orăștie președintele comisiei de de conscriere, dl primar Acker, a dat publicațiune, că la 8 Aprilie să face rectificarea listei. Cei cu drept au fost provocați a se înfățișa înaintea comisiei, ca să fie luați în listă. De nu, vor fi luați în listă ex-offo, despre câți se va afla că au drept.

Dar noi știm că comisiile, o, ce puțin se rup a căuta câți au drept!

că chiar în Orăștie avem peste 30 Români cari nu-s luați în listă, din cauza ușurinței cu care lucrează comisiile de înscriere.

Mai ales pentru aceea noi nu vom întârzia a da îndrumări despre cum sunt a să face reclamațiunile (recursurile) pentru a fi luați în listă cei cari pe nedrept au fost lăsați afară! În numărul nostru viitor vor apare acele îndrumări.

Și până atunci recomandăm tuturor celor ce se interesează de acest lucru de mare însemnătate pentru noi, să se procure dela Dl Dr. Victor Onișor, adv. în Bistrița, cartea d-sale: „Legiuirea țării noastre”, în care, afară de altfel de cunoștințe de drept prea folositoare ori-cărui cetățean, găsim amănunțite îndrumări și despre purcederea ce avem de urmat față cu listele electorale și despre reclamații cum sunt a să face, și la toate sunt date chiar și modele gata!

Cartea costă numai 1 cor. plus porto.

Un binefăcător.

Din un raport despre cea din urmă ședință a comitetului central al Asociațiunii, aflăm, că dl **Petru Murășan**, din Șireag, și-a lăsat prin testament întreagă averea sa de **16.000** cor. Asociațiunii, pentru ca din venitele ei să dea stipendii la tineri români la școli.

Primește Doamne jertfa nobilă a acestui suflet bun, și bun fiu al neamului românesc, și voi, frați Români, ca buni creștini, aduceți-vă, în aceste zile de praznic, aminte de numele acestui binefăcător, pomenindu-l în rugăciunile noastre, — și rugând pe Dumnezeu să dea neamului nostru cât mai mulți atari binefăcători, — căci cu cât mai mulți fii eminenți vor fi spriginiți la școli — precum numai eminenții capătă stipendii, — cu atât mai multe capete luminate vom avea și cu atât mai asigurată ne e și viitorul nostru, ca popor, căci prin fii luminați vom grăbi și noi cu o zi mai iute învierea neamului nostru la acea libertate și înălțare ideală, pe care cu atâta foc cu toții o dorim.

rea la Metropolia Țerii, cu participarea Capului încoronat al statului.

E, precum vedem, foarte frumos și cuminte acest obicei de-a lua parte Domnitorul însuși cu strălucirii lui Curteni și cu frunțașii Țerii, căci el slujește de pildă întăritoare de credință întregului popor credincios al țării, și dă strălucire mare sărbătorii.

Nu mai puțin frumos e obiceiul dela Metropolia și Curtea din Petersburg, unde asemenea Capul încoronat al împărăției, grăbește a lua parte la Inviere cu a Sa Curte, și a mări impresia adâncă a sărbătorii la care evlaviosul popor rusec, aleargă cu suflet plin de bucurie și de credință, învățând ca și neînvețați. Corespondentul foi „B. H.” din Pesta, fiind anul trecut în Petersburg la Inviere, descria cele văzute acolo, în cuvinte pline de admirațiune pentru evlavia și pompa sărbătorii Invierii.

Sunt admirabile Paștile Rușilor, zice el. Ca și cum mai apropiat de sufletul sombru rusec, ar fi aceea ce

De aceea, binecuvântă Doamne pe toți câți în acest fel, prin lăsaminte pentru binele obștesc, își aduc aminte de iubitul, dar' oropsitul nostru neam din această patrie!

Limba maghiară
în școalele profesionale.

O foaie șovinistă din Pesta se miră grozav, că, după datele statistice, încă și în 1898, deci la doi ani „după mileniu”, în Ungaria se mai aflau 3459 școli populare, în care limba de propunere nu era cea ungurească, și anume erau:

2244 școli cu limba de prop. română;			
558 „ „ „ slovacă;			
387 „ „ „ germană;			
135 „ „ „ sârbească;			
105 „ „ „ rutenă;			
14 „ „ „ italiană			
7 „ „ „ croată			
7 „ „ „ vendă			
2 „ „ „ grecească.			

În fața acestor stări de lucruri foile maghiare se bucură lucru mare, că ministrul nou de culte Berzeviczy și-a pierdut răbdarea, — și va porni un asalt mai mare asupra școalelor populare ale naționalităților. El a pregătit un plan de schimbare a legii învățământului, prin care să va recere, ca fiecare copil de școală din Ungaria, pe când gata școala, să poată vorbi fluent ungurește, ceea-ce se va ajunge prin învățarea mai din greu a limbii maghiare în școalele populare. Și pentru a să ajunge aceasta, legea cea nouă, spune voioasă foaia maghiară, va cuprinde și *măsuri de siluire!*

Ba noua lege nici nu va lua măsuri numai pentru a să învăța limba maghiară, ci și privitor la spiritul școalelor naționale și profesionale. Unul din paragrafii noii legi zice și următoarele: „Tinerimea e a să crește în spirit patriotic și religios moral!”

Un înalt funcționar din ministerul de culte, (va fi însuși ministrul), a spus cătră un ziarist ce l'a întrebat în privința asta, următoarele:

„Având în vedere, că în viitor s'uraveghierea statului asupra

e misteriu, taină, lucru de pe alte lumi, în religione; sărbătoarea Invierii o prăznuiește el cu atâta pompă, cum numai popoarele Răsăritului, cu strălucirea lor orbitoare, știu sërba! Christos a înviat! — asta e o astfel de bucurie pentru sufletul poporului rusec, că îl umple pururea cu o însuflețire netrecătoare și să pregătește pentru ea cu toată tăria! Cele mai frumoase simțăminte, cele mai sfinte gândiri, și-le adună pentru ziua asta; în ziua Invierii își ia el miera pentru toate sudorile muncii de peste an, în ziua asta își odihnește și el truda anului întreg. În ziua aceasta își alungă din suflet toată răutatea și întunecimea ce s'ar fi sălășluit în el; și îi rămâne numai cel mai curat simțământ evlavios: iubirea, ca cu toată dragostea curată să poată îmbrățișa (cum le e obiceiul), pe fiecare pe care întâlnește, și sărutându-l de 3 ori să-l salute cu „Hrestos vos crese!” (Hristos a înviat!).

Nu are religionea ortodoxă o sărbătoare mai mare! Paștile fac curată revoluție aici (la Petersburg). De

FOIȚA

Poveste dragă.

Azi nu mai sunt copilul cel demult!
Îmi vîd trecutul, — parcă-i o poveste...
A fost, a fost... și astăzi nu mai este!
Poveste dragă, vino să te-ascult!

A fost, a fost — pe margine de drum
O căsuță mică și îmbătrănită...
Ca și stăpânii — blândă, umilă,
Căsuță dragă, mai trăiești ș'acum?

Te mai cărpesc, când vine vînt cu ploii?
Mai poate mama să te vîruiască?
Stăpânul tău mai poate să trăiască?
Vecinii buni mai merg și azi la noi?

O fi slăbit, încovoiat, bătrân,
Și stîlpu care te proptea în vremuri!
Când tună lung și azi te mai cutremuri?
Te temi și-acum ce-o fi cu cei
din al tău sîn?

O, griji de ei, tu drag cuibuț al lor,
Să aibă unde să ruga la Domnul...

școalelor profesionale și naționale, va fi cu mult mai mare ca până acum, se poate spune cu încredere, că de o parte, prin noua lege învățarea limbii maghiare își face loc și în cea mai sălbatecă școală naționalistă, de altă parte iese din acele școli furia națională, și ori-ce gândire contrară ideii de stat național maghiar! Iar dacă nu va voi să iasă de bună voie, legea se îngrijește de mule de fer, cu care se fie acel duh isgonit de acolo!

Înțelege, mă rog Române: „furia“ ta națională, adevărat iubirea ta de neam și de limbă și de lege, îți fegăduiește noul ministru al școalelor, că o va scoate din școalele susținute de tine, cu nule de fer! Și această veste plină de dragoste pentru deaproapele, o duc foile unguerești în numărul lor de Paști, în care cântă stihuri de bucurie, că „Vom învia“, adevărat vor învia șovinștii spre perirea noastră!

Tu Române însă, iubește-ți numai limba și legea, spriginește mișcările frunțășilor buni ai neamului tău și fii liniștit, că Dumnezeu și ne ajută și — noi vom învia, ori câte leșpez de piatră, în chip de legi, s'ar arunca asupra mormântului săpat nouă. Vom putea să stăm și noi două-trei zile în acel mormânt, dar tot vom învia iarăși!

Portrete electorale.

IV.

Frunză verde mai orână
Fire-aș la kurucz cătană;
Popă la balancz face m'aș
Numai fie papireaș...

„Se zice, că noi Românii aștia am fi de după Romani, dela Roma, — momologhisează părintele Gyuri, lungit pe canapea, cu pipa dăbălată în gură. — Hm!... A mice, cred și eu, par'căș crede; căci altmintrelea nu am fi noi uniți cu Roma... Dar' m'egis... omul crede că... hm... Adevă, dacă nu pot eu vota cu un cardinal care-i mai mare — de ce nu cu o față bisericască, fie și mai mică?... „Român“ se fie, dar' dacă e acatolic nu-i despre Roma! Și dacă e vorba de „Roma locuta est“... d'apoi tării e la stăpânire azi și mâni!“

— „Apa“, ce-mi aduci dela Nagy-

septămâni de zile simțim, că aici se pregătește un lucru extraordinar; stratele se umplu de lume, care se îmbulzește spre galantarele cele pompoase ale prăvăliilor, și prăvăliile însăși se uimesc prin pompa lor adevărat împărătească și cu bogăția de necrezut a lucrurilor din ele!

Cu începerea septămânii mari, se încep apoi pregătirile. Pe marile bulevarde se ridică, cât e orașul de lung, corturi (șetre), iar sub acelea se află cu prisosință tot ceea ce e plăcut poporului. Têrgerile noastre cele mai mari abia dau un chip palid al acestor târguri uriașe: doar măsurând cele dela noi tot cu de o sută de ori mai mare, ne apropiem de mărirea celor de aici, dar de pompa lor nici odată! Iar poporul numai ce curge valuri-valuri printre corturile de pe cele două laturi ale stradelor, și anume mestecați unii printre alții: domni, domnișori, feciori din popor, ofițeri, domnișoare, servitoare. Iar înaintea corturilor, așteaptă sfărâind caii cei mândri muscălești la calesele sprintene, pe nobilii lor stăpâni, perduți și ei printre corturile cu lucrurile de Paști. Tot insul vine cu soția sa și de aceea în târg dominează mai ales Zaharicalele dulci, căutate de femei și copii, pânea Sultanului, halva și poamele de sud ferte în zahar. Cât bostanii sunt unele poame, și le taie ca le noi pânea. Incolo de toate al-

lak? îl intrerupe din reverii pe părintele Gyuri feciorașul său „Guszti“.

— Halgass! era se-l bruscheze tatăl-seu, intrerupt în sentențioasa-i cugetare.

Dar' se gândi că Guszti e primogenitul; și în planurile sale l-a predestinat pentru celibat. Și după un mic antagonism între pornirile de revoltă și idealul din suflet, reflectează lui fiu-seu:

— Fiam! Ce se-ți aducă „apa“ de acolo? Nu ai tu „labda“?... — Csokoládét“!

— „Persze“, dragă? Cum și nu?... D'apoi dacă voi aduce ție, la „Poali“, la „Miklos“ și la „Ella“, lu tătăi copiii, după chedvu vost!... De unde... —

Pe vremea când părintele „Gyuri“ se tocmea cu feciorașu-seu, intră în odaie „șogorul“ Sándor, care auzise ultimele vorbe și cu tandrește i-se adresează, vorbind pe ungrește:

— Fă-le copiilor poftă; că doar știu ei că nu pe banii tăi mergi la votare! Promite-le!

— Hoz a papa, hoz! îl îmbărbătează pe copil unchiul-seu, făcându-și de lucru nu știu cu ce sticlă, pe care desfundându-o, îi zice lui cumnatu-so:

— Deschid o sticlă. Vine și frate-to; se tragem un calaber.

— Vine Guszti öcsém? Bine! Bine!!

Și pe când „calaberul“ se desfășură minunat, ca o floare de bostan, — într'o armonică udătoare de gâtlege, în casa românescului părinte Gyuri, pe atunci în fața casei lui se oprește ba un om, ba doi, de încă unul, se face grămadă, și o tumultuoasă ceată de „valachi“, privind spre coperișul casei, sbiară, ride, conturbă pe convivi.

Sbieretele lor sunt neînțelese. Dar tot par'că se pricepe pe jumătate câte-o vorbă:

— Iuda... vëndut... ifiau... Hasz-szszsz, hoo! Huidioo!... Capră rțioasă... —

Și altele de acestea.

Nobilul nostru Gyuri începe să fie neliniștit. Nu mai puțin Guszti; dar' Sándor, — care totdeauna pricepe momentul, le esplică, cumcă mulțimea le strigă numai la steagul de pe casă...

tele, ce numai trebuiește omului, de folos ori de paradă.

O septămână întreagă așa ține târgul acesta. Septămâna asta e pregătire pentru marea zi, dar deja și acestea sunt serbători. Nu este oficiu pe lume așa greu în aceste zile, nici la postă, nici la alte cancelarii, ca a bietului fecior de boltă, care până noaptea târziu, uneori până după miezul nopții, stă tot după tărăba lui și vinde!

E drept, că cel mai mult lucru îl au totuși vëndătorii de a le mândării, căci doar' serbătoreala numai așa e serbătoreală, dacă și stomacul își ia partea lui. Streinul numai se miră unde pacoște s'or fi produs deja atâtea portocale, lămâi, ananas, toate mari și frumoase, și unde atâtea fragi de mărirea nucilor, proaspete, pofitoare! Și până în o astfel de prăvălie din cort ne pare a fi găsit toată bogăția de fructe minunate ale Italiei, pe atuci alături sunt jirezi de șunci minunate, că acuși calci pe ele, că și pe jos sunt așternute!

E sigur, că la pornirea dispoziției serbătorești a poporului, ajută mult și această bogăție ca în povești, — pe care noi nici odată nu o vedem!

Dar toate aceste minuni sunt numai iac'asa, pe lângă ce vedem îndată ce se aude cea dintâi lovitură în clopot în noaptea învierii! Sâmbătă seara deja nu mai e nimic din tot

De! Dar' vervii nu se potolesc, căci strigătele nu încetează...

De-odată un urlat îngrozitor se aude în stradă... Uruit de trăsura... „Abzug! Abzug! Jos!“ din toate părțile...

Și în mijlocul „enervantului“ șgomot intră în odaie un domn în cisme cu pălăriuță mică în cap, dar' pe pălăriuță cu o pană roșie de un cot.

— Szolgája! salută ei.

După o scurtă și cam nervoasă convorbire, fratele Gyuri își schimbă mondirul și în căciulă își viră și el o pană cu un corn de-al lui Scaraoțchi.

Să aruncă apoi trăsura cu domnul cu cisme și strigă vizitiului cu energie.

— Mână!!

Iau drumul de eșire din sat; și par'că îi urmărează sburături...

„Diavoli cu coarne roșii“, — le strigau copiii pe drum... Și inimile drumeților erau par'că doi pui de pucei...

— „Coadă de topor!“ — sbierau alte glasuri...

— „Trosc“!!! puternic s'aude în urma lor.

— Ce e?

Rupseră steagul de pe casa popii și-l făceau sdrențe!...

— Mână! Mână! strigă popa Gyuri vizitiului.

Din depărtare se auzeau chiote și chiote:

Alegătorii naționaliști!

Popa își face cruce și-și scuipe în sîn.

**

S'a sfârșit alegerea.

Trist, popa Gyuri sosește acasă: nu zice nimic copiilor, care cu gura căscată așteaptă să le dea „apa“ ciocolată.

— Ce-i Gyuri? întreabă îngrijorată Lujza.

— Am „buctat“ cu „cormanu“!

— Noa?

— Ș'acuma ajunge Kossuth la putere...

— Noa, d'apoi și cu el...

— Ei, dar' pân'atunci pot să pierd congrua.

— Nenorocire!

Nenorocire!

Nenorocire...

Corosiv.

zgomotul târgului acestuia. Toate ușile se închid și se — deschid inimile!

Biserica și-a sfârșit în liniște zilele ei evanghelice miraculos de frumoase; se deschid și ușile cele vecinic închise ale locului sfânt, ca semn că azi Cerul se apropie de pământ, și Dumnezeu-Omul îndeplinește minunea, de a se ridica din mormântul său pământean la cer.

Afară pe strade deja totul e liniștit și serbătorec. Dela streșinile caselor, dela balcoane, de prin ferești, de-asupra porților, atrîrnă și falfăe sute de mii de steaguri, printre lampele ce varsă lumina, — și nu există acel cap încoronat, Domn pământean, înaintea căruia, venind în oraș, se se pună atâtea steaguri de triumf, ca și naintea acestei serbători că vine!

Noaptea se lasă în liniște adâncă. Sutele de mii de oameni ce umplu ulițele, grăbesc acum spre biserici, și în tăcere se pregătesc pentru clipa cea serbătorească; nu-ți doarme nimenea; tot omul sănătos e pe stradă.

Punct la 12 noaptea răsună puternic tunul din vârful cetății lui Petru-Pavel. Clipă plină de minune! Se aprind atunci deodată în întreg uriașul oraș milioane de lumini mici: pe tot părțile casei strălucește cutare figură, o cruce, o insignie, făcută din lămpi mici electrice, apoi din și-

- Răvaș economic

de

Vasile C. Osvadă.

Mașini cu împrumutul.

Bărbați cu spirit de întreprindere și cu dragoste față de micii proprietari de pământ — voesc să intruzeze o idee mult promițătoare. E vorba să dea puțință și micilor proprietari să folosească în economie fel de fel de mașini agricole — cu cheltueli mici și fără risc. În ajungerea acestui scop, în curând se va înactiva în Budapesta o societate cu capital mare, care va da cu împrumutul, pe timp hotărît mașini agricole. Micii proprietari, care vor dori să folosească dau o anumită chirie și speșele de dus. Amănuntele acestor împrumutări de mașini, deocamdată nu le cunoaștem. Ideea ca atare însă ne face să credem, că e vorba de un lucru, ce poate aduce mari foloase și economiilor nostri! D'aceea credem, că e de datorința Reuniilor noastre economice în special, și a conducător activității noastre economice peste tot, să urmărească cu luare aminte aceste și să intru-cât s'ar putea, să pregătească terenul pentru întrebuintarea cât mai corectă a modului îmbiat de societatea ce își începe activitatea în timpul cel mai apropiat.

Insoțirea centrală regn.

de credit.

La anul 1898 s'a adus o lege anume pe temeiul căreia s'a alcătuit insoțirea centrală regn. de credit. Insoțirea aceasta, spriginită de stat atât material cât și moral, înființează an de an o mulțime de insoțiri — filiale, pe întreg întinsul țării. Cu deosebire își alege locul prin ținuturile unde sunt, sau e nădejde să fie, institute de credit de-ale naționalității lor. Căci, o mărturisesc și susținătorii acestor insoțiri — acțiunea aceasta are și partea ei de politică ungurească.

Cu toate-că instituțiunea e ceva greoaie, puse fiind filialele în mâinile slujbașilor administrativi —

rele de lumini puse în ferestri, ear dela o lampă de stradă la alta sunt trase fire de drot și pe ele atrnate sute de mici lampioane în colorii, care toate se aprind deodată la bubuitul tunului, și în marea lumină, valurile de popor se îmbulzesc spre biserici, de unde pornesc apoi procesiunile de noaptea.

„Hrestos voscres!“ Cristos a înviat! Acesta e singurul cuvânt ce se aude! Colo în depărtare, în cele șese colțuri ale bisericii Sft. Isac, par'că ar fi chiar vii cei șase ângeri uriași de bronz, făcliile cele puternice ard cu flacără mare în mâinile lor, revărsând lumină mare și tremurătoare peste acele înălțimi, pe care altcând le înghite în sine noaptea neagră. Întreg jurul e dominat de trăsăturile mărețe ale catedralei, și lumina ce vine de sus, dela ea, amestecându-se cu milioanele de flăcări, luminează o pădure de oameni, acea mulțime nemăsurată, care așteaptă tăcută trecerea procesiunii.

Deja sună clopotele în toate bisericile, — și musica clopotelor rusești este cu totul originală. Că nu e armonia a două ori trei clopote puternice, ci musica alor nenumărate clopoțele mai mici și mai mari, cari învâluiesc și înghit și perd în ele dăngătele cele puternice ale clopotelor celor mari. Se sgudue, tremură vënduhul jur în jur, musica aceasta

totuși ea se desvoaltă destul de tare.

Din raportul înaintat adunării generale, ce s'a ținut în săptămâna trecută în Budapesta cetim că până la sfârșitul anului trecut Centrala din Budapesta a avut în țeara întreaga 1653 insoțiri-filiale. Numărul membrilor, câștigați de ea a fost de peste 360.000! cu peste 700.000 quote (acții); dintre insoțirile răspândite în țeară 20 sunt magazine de bucate, 70 sunt insoțiri curat industriale și 29 insoțiri industriale-agronomice.

Circulația Centralei, în anul trecut a fost de peste 43 milioane cor. câștigul curat a fost de 292.419 cor. din care, înainte de toate se împart 4% dividendă, după capitalul însoțit.

N'ar strica să urmărim mai cu luare aminte lucrarea acestor insoțiri, care pe lângă economie fac și politică atacătoare asupra noastră!

Obraznicu mândă praznicu...

Școală ungurească în Viena?

În lumea asta anapoda, de mulțori, mai iute ieși la socoteală și te poți susține la suprafață, dacă ești mai îndrăzneț ca mai sfiit, ca mai modest.

Politicii unguri credem că vor fi incredințați despre acest lucru mai mult doar' ca ori-și-cire! Ei de mulțori au cucerit drepturi pe cari nu le aveau, numai prin o stăruitoare asaltare îndrăzneată, hotărîșe cu obraznicia! Fiind ei tare mestecați cu Jidani, ba mulți politici dătători de ton între ei fiind Jidani coșeri (uită-te numai la nasul lor, nu la nume, care e neoaș neoaș unguresc!), s'a lipit și de ei însușirea „fido-vocă“ de a fi cât se poate de îndrăzneț, că doar' drept are și vorba, că... „obraznicu mândă praznicu!“

Mai nou politicii jidovești din Pesta, stau de ministru la latere, Héder-váry, ca să ceară îngăduința a se ridica în Viena o școală maghiară pentru copiii Ungurilor ce petrec în împărăteasca cetate!

Le e însă și lor teamă că nu li-se va îngădui, căci și Cehii ceruseră pe vremuri voe a deschide școli cehe în

tainică îți prinde sufletul, și simți că a sosit clipita cea mare, cea mult dorită!

Intr'adevăr a sosit clipa pe care marea mulțime a așteptat-o cu atâta evlavie. Și cu ea deodată — ceva deosbit rusesc sosește un regiment întreg de polițiști călări. Iaca vine procesiunea. Hainele cu fir de aur încep deja a străluci! Printre mulțime îi croește loc cu deosebită bravură și îndrăsneală, copita calului, dinaintea căruia fuge poporul speriat pe treptele cele mari de granit ale catedralei.

Iată-i. Un regiment de soldați în haine deschise, prinși unul cu altul de mână, aduce în mijlocul său, ca în o calică uriașă, procesiunea: toți dignitarii bisericetși (Metropolit, archiei, etc.) și dignitarii lumești, (curtea Țarului ministri, etc.) cari duc rapori, ear' mai marele arhieru, cu coroana pe cap, înaintează între cântările evlavioase. Toate pălăriile se iau jos, și în liniște pioasă stă mulțimea, făcându-și la cruce minute întregi, până ce a trecut procesiunea, după care apoi se ia mulțimea îmbulzindu-se.

Acum e apoi serbătoreala poporului. Acum unul pe altul încep a se saluta. Nime n'a durmit. În tot orașul e o bucurie acum și o veselie, și mii de trăsuri se depărtează spre casă, ear' pe trotoare se aude

Viena, pentru copiii neamului lor, dar nu li-s'a dat.

Patrioții din Pesta însă țin una și bună, că lor să li-s'e dea, că doar și ei lasă pe Nemți să aibă școli germane în Ungaria, — și că au mulți slujbași în Viena în ministerul comun, a căror fii, ca Unguri, e cu cale să învețe ungurește!

O fi, și Germanii s'ar cădea să-și lase școala maghiară în Viena, mai ales ca drept răspuns la închiderea teatrelor germane (școli și acestea pentru oamenii mari) în Ungaria.

Correspondență

Concert în Ghioroc.

Un grup de tineri universitari români din Budapesta, la inițiativa Dnui Dimitrie Birăuțiu redactorul „Poporul Român”, s'a hotărât să dea a 3-a zi de Paști, în 12 Aprilie un concert împreună cu joc în comuna Ghioroc (comit. Aradului), în favorul bisericii și școlii române gr.-or. de acolo.

Această idee a universitarilor români, a fost primită cu mare bucurie din partea Românilor ghiorocani, cari în frunte cu vrednicul lor preot Nicolae Lungu, fac cele mai frumoase pregătiri, ca concertul tinerilor universitari se reușească în mod cât se poate mai strălucit.

Intreaga inteligență română din jur, va lua parte la aceasta petrecere ca să dovedească prin venirea sa, că ori cât de izolați ar fi Românii în unele locuri, cum e și comuna Ghioroc: ei știu să se spriginească atunci, când e vorba de biserică și școala lor!

În deosebi din Arad, M. Radna, Lipova ect. ș'au anunțat venirea mai multă frunzași de ai inteligenței noastre.

Tot după știrile primite, patroana acestei petreceri, va fi doamna protop. Civescu din M. Radna, carea în tocmă și iubitul D-sale soț se interesează mult de înaintarea comunelor bisericesti din tract.

Va debuta gentila Domnișoară Marioara Dogee din Lipova, cântând la pian câteva piese frumoase.

Astfel a 3-a zi de Paști Ghiorogul va fi un cegtru de întâlnire pentru mereu „Hrestos voscrese!” Hrestos voscrese!”

O, blândule muritor, care în apus vezi numai chipul palid al unor măriri, a unor atari sərbări, ști tu ce însemnează aceste două cuvinte: „Hrestos voscrese?” Atâta bucurie, atâta iubire și fericire, câtă în vieța ta odată de întâlnești și tu!

Nouă ni-s'au strâns inimile când am văzut pe cei dintâi doi bărbați sărutându-se! Acolo în uliță, în vederea tuturor, s'au îmbrățișat și s'au sărutat unul pe altul ferbinte, sgomotos, de trei-ori după altă! „Hrestos voscrese!” Și erau numai doi fii simpli ai poporului, doi hamali. Și-au luat căciulile unul înaintea altuia și așa s'au îmbrățișat.

În această zi a Invierii tot omul aici iubește ferbinte pe celalalt. Servitoarea își salută dimineața pe d-na sa cu „Christos a înviat!”, și așa se sărută, ca și cum ar fi surori. Intrăm în o casă, în ori care, unde avem și noi străinii un cunoscut: ne întimplă cu aceea, că „Christos a înviat!” și această fericită conștiință le e destul, ca să ne îmbrățișeze și sărute cu cea mare frăție!

Așa se sërbează în Rusia Paștile!

o mulțime de membri ai societății românești din diferite părți.

Reușita morală și materială este asigurată deja până acuma și nădăduim că va întrece ori-ce așteptări, servind de imbod pentru universitarii noștri, ca se apară cât mai de prin satele din provincie, procurând distracție inteligenței și deșteptând poporul, — făcându-l să înțeleagă cine sunt adevărații lui conducători și binefăcători!

Ghiorocan.

Războiul.

Pe câmpul de războiu nimic deosebit. Rîul Yalu, e între Coreea și Mandjuria. Rușii s'au întărit tare pe țărmul lor, dincolo de rîu, și acolo așteaptă pe Japonezi. Ca să-i amăgească trimit peste rîu mici trupe ca să-i zgândere, cari bătute, Japonezii înaintează după ele spre rîu, și vor cerca să-l treacă. Rîul e foarte lat, ca o mare, și trecerea lui cu primejdii. Și aci au Rușii nădejde să-i frigă pe Japonezi. Și se vede că vor reuși, că Japonezii de fapt au înaintat până spre gurile rîului și vor ataca pe Ruși în întăriturile lor, unde e foarte greu a-i bate.

Cazacii.

Din privilegiu războiul ruso-japonez, se vorbește iarăși mult despre vitejia Cazacilor (călăreți) ruși. Cazacul sau cosacul este un războinic din naștere. El împlinește într'un mod firesc fără a avea nevoie de multă învățătură, alergări mari de forță, pe care călăreții de meserie și de circ, nu pot să le facă, sau le trebuie ani întregi de exerciții.

A se ținea drept în picioare pe un cal în galop, a se apleca în fugă, fără a scoate picioarele din scări, pentru a ridica de jos un ban, acestea sunt ușoare jocuri pentru călărețul cazac.

Acești soldați, cari ar putea întrece pe jockey din ipodrom sau pe călăreții din circ, sunt altfel tăcuți și ascultători.

Cazacul este „cânela de vânătoare” al armatei! El dibuește locul inamicului, și la nevoie el știe cum să se ascundă cu cal cu tot pentru a se face nevăzut față de inamic.

Ei sunt fala armatei călărețe rusești.

NOUTĂȚI

Tuturor cetitorilor noștri le dorim Sărbători vesale și fericite!

Programa Concertului Popovici-Dima care se va da de către directorul de musică George Dima cu concursul cântărețului dramatic Dimitrie D. Popovici și a Dnei Maria Dima, Marți, în 12 Aprilie n. 1904, în sala hotelului „Transsylvania” din Orăștie, e următoarea:

I.

1. R. Leoncavallo Prolog din opera „Bajazzo” cântată de dl. D. Popovici.

2. a) G. F. Händel: Verdi prati, arie din op. „Aleina”, b) R. Strauss; Traum durch die Dämmerung și c) E. Grieg: Im Kahne, cântate de dna Maria Dima.

3. a) H. Kirchner: Solomoane căpitane și b) Linaru: Prinde-mi-te-aș cântate de D. Popovici.

4. a) F. Liszt: Lorelei, b) H. Wolf Mein Liebstes singt și Ich hab' in Penna, cântate de dna Maria Dima.

5. a) C. Loewe: Erköning și b) Hinkende Jamben, cântate de dl. D. Popovici.

6. a) G. Dima: Dorința, b) Pe când soarele de vară și c) Leagăn verde, cântate de dna Maria Dima.

II.

7. a) G. Dima: Mugur, mugurel, b) Știi tu măndro și c) Hop, țurcă, furcă, cântate de dl. D. Popovici.

8. a) C. Loewe: Spirito santo și b) Kleiner Haushalt cântate de dna M. Dima.

9. a) F. Schubert: Am Meer și b) R. Schumann: Ich grolle nicht, cântate de dl. D. Popovici.

10. a) I. Scarlatescu: Doină și b) H. Kirchner: Foaie verde de bujor, cântate de dna M. Dima.

11. a) R. Wagner: Arie din opera „Holländer” și b) I. Meyerher: Balada din op. „Africana” cântate de dl. D. Popovici.

Acompianare de pian: G. Dima. Inceputul jumătate la 8 ore seara.

După concert tinerea arangează dans.

Sinodul arhiepiscopesc la Sibiu e convocat de I. P. Sa Archiepiscopul Mețianu pe Dumineca Tomii.

Tot pe atunci vor fi conchimate potrivit Statutului organic, și sinoadele eparchiale la Caransebeș și Arad.

Domnișoară română medic de spital. Precum cetim în „Gazeta de Duminecă” comitele suprem al comitatului Bichiș a numit pe dșoara Dr. Valeria Curtățiu din Arad, medic la spitalul comitatului Bichiș. Felicitările noastre.

Cutremur de pământ la Orăștie și aiurea. În 5 Aprilie s'a simțit la Orăștie un destul de puternic cutremur de pământ, în două rânduri, întâiul mai slab și mai de scurtă durată, al doilea mai îndelungat și mai puternic, între orele 11 și 12 ziua. Cei-ce steteau scriind la mese îl simțeau mai tare, și pe lampele atârătoare de tavan se vedea bine, că se legănau tare.

Despre cum s'a simțit cutremurul în Lugoj, „Drapelul” scrie: Eri s'a simțit de 2-ori cutremur de pământ în orașul nostru. Primul cutremur a avut loc la orele 11 și 15 minute și a durat 4-5 secunde. Al doilea cutremur s'a simțit la orele 11 și 35 minute și a fost cu mult mai puternic și de o durată cu mult mai mare, ca cel dintâiu. S'au simțit 40 sguduituri mari. Lampele electrice au oscilat puternic, asemenea pendulei dela orologiu. Oroloagele din turnurile bisericilor s'au oprit. Cutremurul al doilea a durat aproape o minută.

Nemulțumiri în seminar în Sibiu. În seminarul arhiepiscopesc din Sibiu s'au cam îngrămadit elevii în anii din urmă, și se vede, nu mai pot fi mulțumiți în toate trebuințele lor; precăt aflăm, elevii secției teologice, au înaintat sinodului arhiepiscopesc de ăstan o petiție, în care îl roagă, ca superioritatea seminarială să fie îndrumată a respecta cu strictețe condițiile regulamentare, atât cu privire la primirea de elevi în seminar, cât și la întreținerea lor acolo. Va fi bine ca în sinod să se iee în desbatere, macar academică, afacerea, pentru a se vindeca cauza nemulțumirilor, căci nu e în interesul bisericii înșăși, ca elevii seminariali, viitorii preoți, să plece cu aversiune din acel loc, de care numai cu drag și cu respect ar trebui să-și aducă aminte toată viața lor. Astfel de mici miserii, lasă urme în suflete, cari au adesea urmări nefavorabile bisericii și statului preoțesc, chiar prea departe ducătoare.

Mare spaimă în o biserică. Cutremurul de pământ de Luni era să producă la Oradea-mare în biserică romano-cat. o mare nenorocire: Biserica e veche, din 1780, și mică, în 1827 s'a ivit o crepătură cam mare în frontul ei între cele 2 turnuri, în urma unui puternic cutremur de pământ. Acum Luni, a doua zi de Paște apusenilor, pe la trei sferturi la 12 biserică era încă plină de credincioși și era pe sfârșite slujba, când deodată de-asupra organelor începe a cădea varul și un nor de praf se lasă în jos; la o fereastră se ivește o crepătură mare; policandrul din mijlocul bisericii începe a se învârti și scutura de-asupra mulțimii. O spaimă groaznică cuprinse pe cei din biserică, căci tipând de frică, începură a da razna spre uș! Până au ieșit înșă oamenii, a trecut și cutremurul și primejdia.

Modele de cusături românești edate de d-șoara Minerva Cosma, este titlul unei interesante colecțiuni aranjată cu mult gust și pricepere. Modele sunt adunate din toate părțile locuite de Români, și sunt reproduse prin litografie în culorile venetă, în forma cum ele se află la țerancele noastre, dovedind gustul original de frumseță al acestora cu privire la portul femeesc.

Păstrarea portului național românesc, își are însemnătatea sa nedisputată, și din punctul acesta de vedere edarea acestor fel de modele este un pas spre progres. Că în multe părți și îndeosebi prin Bănat, țerancele noastre au părăsit acuzi cu totul frumoasele cusături moștenite dela părinți, înlocuindu-le cu modele străine fără gust, cu totul nepotrivite la portul românesc.

Pentru răspândirea în popor a modelelor edate de d-șoara Cosma, s'a făcut la Timișoara un frumos început dăruind d-șoara editoarea 20 exemplare, dl. Em. Ungurean 40 și dl. Dr. Aurel Cosma 40, despărțământului Timișorului al Asociațiunii, spre a fi împărțite pe teritoriul acestui despărțământ între femeile române fruntașe și deștepte, cari vîzînd frumseța lor și însemnătatea atât practică cât și ideală a lucrului de mână femeesc, să revie și să stăruie în jurul lor, a se reveni la împodobirea vestimentelor lor numai cu lucru de mână original, mai frumos și mai trainic ca fleacul din șatră.

Din modelele edate de d-șoara Cosma va apăre o serie întreagă. A apărut până acum caetul I. de 12 foi cu 28 modele, cari de cari mai frumoase și se află de vânzare la Tipografia Arhiepiscopescă din Sibiu și la Librăria Simtion din Arad cu prețul de 50 bani bucata și 5 bani porto. Caetul II. colorat va apăre în câteva săptămâni.

Populațiunea României. După cea mai nouă munerare făcută ăstan, populațiunea României e de 6.926.690 suflete, din cari 5.489.296 sunt Români, 262.348 sunt Ovrei și 205.046 sunt străini.

Fanatism grecesc. Patriarcul ecumenic din Constantinopol se zice, că a adresat o circulară episcopilor din Turcia, prin care le pune în vedere, ca să nu îngăduie cetirea evangheliei în limba română! Românii din Turcia au protestat la Poartă contra acestei măsuri a Patriarhului, cerând să-l facă să se înțeleagă în mod pacinic cu Românii, relavând, că limba română este o limbă liturgică de multă vreme întrebuintată în Turcia.

Slăbiciunea soldaților japonezi. Toată lumea scrie sute de laude despre virtuțile soldaților japonezi, despre disprețul de moarte al lor; sunt răbdurii, vînjoși, etc. Un medic militar, francez ce a slujit în armata japoneză, scrie acum în o foaie franceză, că toate-s frumoase și drepte, dar au și soldații japonezi o slăbiciune: aceea e piciorul lor. Au un picior nenorocit, și nu pot suferi încălțăminte de piele, numai de pae moale. Iar asta se strică ușor și atunci sunt siliți a încălța ciobote de piele, în acelea înșă îndată li-se strică piciorul, ceea ce e tare rău în acest războiu contra Rusiei, unde vor avea de făcut strapații lungi și grele prin Mandjuria.

O invenție folositoare la poste.

Foile din Capitală aduc știrea, că ceva mecanici ar avea gata planul unui nou automat (mașină pentru a sluji publicului de sine, cum sunt cele de pe la stațiile drumului de fer, care pentru un ban aruncat înlăuntru, îți dă afară o cutie cu bomboane, ori lemnușe, ori altceva).

Noul automat, pus la poste, ar avea chemarea a-ți primi epstola recomandată și a-ți da recipisa despre primirea ei, fără întervenirea unui

slujitor, — deci publicul ar fi scutit de urcioasele lungi așteptări la cari e osândit azi, când zeci de inși se îmbulzesc la ferestruia funcționarului, care nu mai biruie cu preluarea epistolelor. Cu mașina, automată ar fi ușor: arunci scrisoarea în o deschitură, banii în o găurice menită lor, și trăgînd ori învîrtînd de un mâner, îți ese recipisa de primire, — și toți ar fi mulțumiți prin asta.

Câtva timp se vor face probe și cu mașinile, dar și felul de azi de primire va fi susținut.

De s'ar adeveri, invenția ar fi într'adevăr de foarte mult folos și o mare ușurare pentru publicul ce are de lucru cu scrisori recomandate la poste.

Corul bisericii din Bîntînți dă în Dumineca Tomii o producțiune teatrală cu concert și joc.

Iar în Dumineca Mironosițelor în Prisca același cor dă aceeași producțiune.

FEL DE FEL

Ce mai zice moda în Anglia? O, acolo moda e nostimă de tot și capricioasă, știi ca moda! De când Japonia a prins arma contra Rușilor, pe care Englesii nu-i pot saferi pentru-că li-s' vecini primejdioși în Asia, — de-atunci moda în Anglia merge tot cam pe — japonezește! Îndeosebi damele nu mai poartă decât haine de mătăsă japoneză; pălărie japoneză; în cofetării și-și îmbie prăjituri japoneze; în cafenea cafea și șampagne japoneză; la croitor pantalon japonez!

Iar ca cunună a capriciilor modei, damele engleze au îndrăgit în timpul din urmă — pielea de șerpe! Azi o damă care se prețuește, nu mai poartă decât păpuși de piele care e imitațiunea pieii de șerpe; cordon în jurul mijlocului, de piele de șerpe; portfoliu de bani din pielea imitație a pieii de șerpe, mișușul ce se pune pe după gât nu se mai termină în cap de vulpe ori altă mică bidiganie, ci în cap de șerpe; până și tablele cărticelei de rugăciuni sunt egate la o damă ce se știe ținea la modă, în pielea imitație a pieii de șerpe, etc.

Mai ales Rușii, în războiul lor acesta cu Japonezii, simțesc că de fapt Englezii sunt pentru ei... șerpi ce-i pîndesc și-i mușcă rău pe ascuns...

Din Paris la Viena, prin vîzduch.

Un ofițer austriac cu un amic al său s'or hotărât să facă din Paris la Viena drumul cu balonul, plutind în vîzduch. Sămbăta trecută ei s'au și urcat cu balonul francez „Excelsior” și au venit cu bine până la Strassburg. Aci s'au dat jos, că așa le era planul să facă câteva popasuri, apoi așteptînd vînt potrivit, să plece mai departe. — Să spnnă că e cel mai plăcut fel de călătorie, a merge plutind încet în vîzduch pe deasupra lumii, și privind cu ochianul în jos vezi satele și orașele ca niște mici mușinoae ori furnicare, iar pe oameni ca pe niște furnici.

Pedeapsă de-o mite de ani. Asta e pedeapsă odată! Oare pedeapsă ori ridicare la nemurire? Și e fapt, că pe un criminal l-au judecat în Texas la atâta pedeapsă! S'au descoperit sute de crime de ale lui, tot grele, și judecându-se pe rînd și dându-se tot pedeapsa cea mai mare, omul din poveste s'a trezit cu nu mai puțin ca 1000 de ani temniță. Și ci-că astfel de judecăți nostime nici nu-s' rari în numitul stătuleț.

Cea mai bogată comună în lume este Beiertheim în Germania. Venitele ei au fost anul trecut 58.764 marce, cheltuelile 37.924, deci i-a rămas un prisos de acuzi 21.000; care, potrivit obiceiului, s'a împărțit între locuitori ca cinste. Din 1878 tot așa fi merge și a fost an în care s'a împărțit și de 2-ori atâta între locuitori!

Mulțumită publică.

Propuționea musicală-declamatorică a tinerimii rom. din Hunedoara. ținută la 21 Febr. n. a. c., a succedut foarte bine, din toate punctele de vedere, mulțumită publicului român, care s'a prezentat la această producțiune în număr impunător.

Cu această ocazie au intrat suprasolviri dela următorii P. T. Domni, cărora li-s'è aduc sincere mulțumite:

Amalia Dima 10 cor., „Ideal“ 4 cor., Avram P. Păcurariu 3 cor., Smit Feri 2 cor., Vasile C. Osvadă 2 cor., Nicolau Macrea 2 cor., Petru Nicoară 2 cor., Andrei Truca 2 cor., Nicolae Rimbaș jun. 2 cor., Csuts Károly 2 cor., Buda Bela 2 cor., Alexandru Dima al E. 2 cor., Hácker Márton 2 cor., Ferenczi József 2 cor., Petru Șinca 2 cor., Peck János 1 cor. 80 fil., Valeriu Besan 1 cor., Nicolae Barbir 1 cor., N. N. 1 cor., Const. Dima 1 cor., George Henția 80 bn., Vasile Henția 80 bn., Ioan Ciontea 60 bn., Petru Vlad 40 bn., Nicolae Barbu 40 bn., N. N. 40 bn., Iuliu Murășan 20 bani.

Intratele au fost Cor. 424
Spese au fost „ 124

Venit curat cor. 300

Hunedoara, în Martie 1904.

Comitetul arangiator.

*

La „masa studenților“ dela gimnaziul român gr.-or din Brad, au intrat până la 31 Martie 1904 următoarele daruri marinimoase: Dl cand. de adv. Dr. G. Anca, a administrat 54 cor. colectate dela următorii domni: Dr. George Anca, 24 cor., ca binefăcător pe vieață; Alecsandru Valuțan, hotelier în Sasca-montană, David Lepa econom, Gerliște. George Resiga, inv. Vidra-de-jos, câte 1 cor.; Dr. Alexandru Coca, adv. Sasca-montană, 5 cor.; Un doctor român, Oravița montană, 6 cor.; Petru Ugrin, econ., Crașova, 2 cor.; Grigoriu Nicola, par. Vidra-de-jos. 1 cor.; Ioan Todea, paroch, Lăpuș 1 cor.; Teodor Pașca, primariu, Scărișoara, 3 cor.; Rafila Pasca n. Nicola, Scărișoara 3 cor.; Simion Morcan, preot Scărișoara 2 cor.; Ioan Vancu, not. cerc., Albac, 2 cor.; Iosif Morcan, propr. Scărișoara 1 cor.; și Eliseiu Morcan inv., Scărișoara, 1 cor. Apoi dela Dr. St. Șuluț, medic, Câmpeni, 2 cor. De la »Casa de păstrare« din Sasca-montană 10 cor. Dela »Detunata« din Bucium 10 cor. 50 fil. Dela »Zarandeană« din Băița 20 cor. Dela »Cordiana« din Fofeldea 20 cor. Dela »Dunăreana« din Temes-Kubin 20 cor. Dela »Corvineana« din Hunedoara 10 cor. Dela »Murășanul« din Maria-Radna 10 cor. Dela »Sebeșana« din Sas Sebeș 25 cor. Binefăcătorii primescă espresiunea profundei mulțumite!

Comisiunea administrativă.

*

Mulțumită.

Comitetul reun. fem. rom. din com. Hunedoarei își ține de plăcută datoriță a-și exprima mulțumita următorilor d-nii, d-ne și d-re, cari în urma apelului esmis de Reuniune, au binevoit a trimite obiecte pentru colecțiunea Reuniunii:

D-na Cornelia Mușia din Hunedoara, 3 cursoare de masă pe pânză și o tabletă; d-na Asinefta Bobeiu din Petreni, o față de masă; d-na Netți Racca n. Șuiagă din Bouțari, o față de masă; d-na Andrei Medan din Șomcuta-mare, un ștergar; d-na Emilia Bran din Băița (Sălagiu) 2 ștergare; d-na Sava Crișan n. Cosma din Lupșa (T.-Arieș), un ștergar țesut colorat; d-na Todoră Candrea n. Sabau din Lupșa (Turda-Arieș), o față de perină; d-na Iulia Costea n. Bolog, din Câmpeni (Turda-Arieș), un ștergar și 2 servette; d-na Sofia Anca n. Danciu, din Certege (Turda-Arieș) o față de perină și 3 ștergare; d-na Rafila Plic n. Mihon, din Șohodol (Alba-de-jos) o straiță; (aceste pe lista d-lui avocat Dr. Zosim Chirtop, din Câmpeni). D-na Ana Adamovici, din Bobâlna un covor; juna Ana Popiliu, din Marea (Sălagiu) o tabletă roșu-galben; juna Matilda Popiliu, din Marea (Sălagiu) un cursor de masă, alb; juna Maria Duma, din Marea (Sălagiu) un ștergar;

Floarea Hălmăgean n. Pap, din Marea (Sălagiu) un ștergar; aceste pe lista d-nei preotese din Marea, Ana Popiliu; d-na v. d. Ecaterina Russu, din Brad o mășărită aleasă; d-na Aurelia Damian, din Brad o straiță; d-na Maria Papp din Cristur, un acoperitor de tavă; d-șoara Maria Cristea din Gurabărzi, un ștergar; d-na Letiția Draia din Criscior, un ștergar cu alesături; Elisabeta Faur din Criscior, un ștergar cu alesături; d-na Maria Bocan din Criscior, un ștergar cu alesături, (aceste toate pe lista d-nei Ecaterina Russu din Brad). Primească toate aceste donatoare cele mai profunde mulțumite.

Deva, 14 Martie 1904.

Pentru Reuniune:

Elena Pop Hosszu-Longin
presidentă.

„ARDELEANA“

institut de credit și de economii
societate pe acții în Orăștie.

AVIS

Prin aceasta aducem la cunoștință, că începând cu **1 Maiu st. n.** etalonul tuturor depunerilor cari s'au fructificat cu 5½%, se reduce la **5%** având de a plăti institutul darea și pe viitor.

Orăștie, 31 Martie 1904.

2-3

Direcțiunea.

Szám 253—1904. kir. véghr.

Arverési hirdetmény.

Alulirótt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szásvárosi kir. járásbírósnak 1904. évi Sp. I. 583/3 számú végzése következtében Dr. Vlad Aurél ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ pénztintézet javára Cindea Asztenie és társai ellen 114. kor. s jár. erejéig 1904. évi február hó 23-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 640 K-ra becsült következő ingóságok u. m.: szárvasmarhák, sertés, takarmány, lóvak és kocsik nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbírósnak 1903. évi V. 723 számú végzése folytán 144 K tőkekövetelés, ennek 1902. évi augusztus hó 26-ik napjától járó 8% kamatai, ½% váltó díj és eddig összesen 38 K 80 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Erdőfalva községben végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközzésére **1904. évi április hó 19-ik napjának d. e. 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak, meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyógyon, 1904. évi márczius 24-ik napján.

Rusuly Imre
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 1042—1904.

Arverési hirdetmény.

Alulirótt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. járásbírósnak 1903. évi 9962. számú végzése következtében Dr. Vlad Aurél ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ pénztintézet javára Bukur Lázár és társai ellen 122 K s jár. erejéig 1903. évi november hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 700 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: hordók és szilva, pálinka, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbírósnak 1903-ik évi V. 548. számú végzése folytán 122 K tőkekövetelés ennek 1902. évi augusztus hó 11 napjától járó 6% kamatai, ½% váltó díj és eddig összesen 45 K 60 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig is Homoród községében végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására **1904. évi április hó 16-ik napjának d. e. 12 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak, meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyógy 1904. évi márczius hó 24-én.

Rusuly Imre,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 252—1904. véghr.

Arverési hirdetmény.

Alulirótt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1903. évi V. 12655. számú végzése következtében Dr. Vlad Aurél ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ pénztintézet javára Bukur Gavrilla lui Alexandru és társai ellen 95 kor. s jár. erejéig 1904. évi február hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1164 K-ra becsült következő ingóságok u. m.: szárvasmarhák és juhok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbírósnak 1903-ik évi V. 712 számú végzése folytán 95 K tőkekövetelés, ennek 1902. évi október hó 23-ik napjától járó 6% kamatai, ½% váltó díj és eddig összesen 40 K 37 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig is Homoród községében végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására **1904. évi április hó 16-ik napjának d. e. 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak, meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyógyon, 1904. évi márczius hó 24-ik napján.

Rusuly Imre
kir. bir. végrehajtó.

MOBILE IEFTINE!

Din cauza renovării casei și deci din lipsa de spațiu

v ê n d

toate mobilele aflătoare în depositul meu, și anume:
pentru odăi de durmit, prânzitor, matt sau poleite!
Asemenea oglinzi, divanuri, scaune de trestie, etc.,

cu prețuri foarte ieftine!

Cu toată stima

Josef Lewitzky

Orăștie, Piața-mare Nr. 1.

2-3

Toată cheltuiala 35 fl.

Taxa de răspuns: 35 fl.

— NOU TATE! —

Cine are

Moșie, _____
Pă duri, _____
Băi (mine) _____
Scălzi _____
Hotel, _____

Isvor mineral, _____
Intreprindere, _____
Case, _____
Mori (eu aburi, cu apă), _____
Fabrică, _____

sau ori-și-ce fel de altă întreprindere, și vrea să vândă ori să cumpere, sau să exarândeze,

să se adreseze la „Evidența cursului de imobile“, a subscrișului.

La scrisori, în cari se pune marea postală de 35 fl. să dă ori-și-cui răspuns cu informațiune! — Adresa:

Carol Gross,
Orăștie, Str. Dealului, Nrul 11.

Atât cumpărarea, cât și vinderea, prin Evidența mea, este foarte înlesnită!

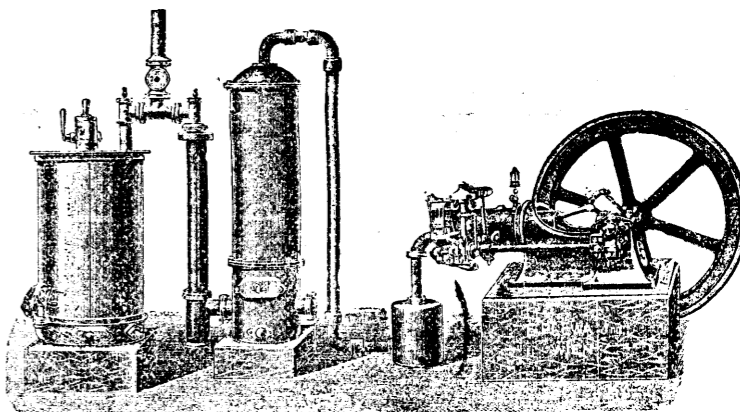
3-10

B. DÉNES, BUDAPESTA

VI. Văczi körut 61.

representantul și depositul general pentru Ungaria, a fabricii ces. reg. privilegiate de mașini și motoare, a inginerului E. Plewa, succesorul firmei Brauner și Klasek

Motoare de benzin, gaz, petrolu și vapor, 2—100 PH., locomobil de benzin și petrolin 2—20 PH.

Tot aceiași motoare provăzute cu arangeament pentru gaz sugativ, reduc cheltuelile de fiecare putere de cal pe oră cu 2—3 fileri!

Prețuri ieftine și condiții de plată favorabile!

Catalog gratis și franco.

○ Să primesc reprezentanți solizi în provincie. ○

11-25